

UCHWAŁA NR IX/79/2024
RADY MIEJSKIEJ W POLICACH

z dnia 19 grudnia 2024 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz.1465 i 1572) oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024 r. poz.177, 742, 743, 858 i 1572) - Rada Miejska w Policach uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Polic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Artur Echaust
Przewodniczący Rady

Załącznik do uchwały Nr IX/79/2024

Rady Miejskiej w Policach

z dnia 19 grudnia 2024 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2025-2027

Police 2024

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp.....	str. 2
2.	Wytyczne do podjęcia działań w ramach Programu	str. 4
3.	Podstawy prawne opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny.....	str. 7
4.	Charakterystyka społeczno- demograficzna Gminy Police.....	str. 9
4.1.	Położenie Gminy Police.....	str. 9
4.2.	Sytuacja demograficzna.....	str. 12
5.	Zadania gminy.....	str. 13
6.	Zadania instytucji wsparcia rodziny na poziomie Gminy.....	str. 17
6.1.	Asystent rodziny.....	str. 18
6.2.	Rodzina wspierająca.....	str. 21
6.3.	Grupy wsparcia i grupy samopomocowe.....	str. 22
6.4.	Placówki wsparcia dziennego.....	str. 23
6.5.	Poradnictwo specjalistyczne.....	str. 24
6.6.	Praca socjalna.....	str. 25
7.	Charakterystyka rodzin objętych wsparciem.....	str. 26
8.	Partycypacja kosztów.....	str. 32
9.	Analiza SWOT.....	str. 34
10.	Zasoby instytucjonalne.....	str. 36
11.	Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny.....	str. 40
12.	Finansowanie.....	str. 44
13.	Wnioski końcowe i przewidywane efekty.....	str. 45
14.	Promocja Programu.....	str. 46
15.	Monitoring i ewaluacja Programu.....	str. 46
16.	Wykaz skrótów.....	str. 46
17.	Spis tabel.....	str. 47
18.	Spis wykresów i rysunków.....	str. 47

1. Wstęp

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Police na lata 2025-2027, jest kontynuacją tegoż Programu realizowanego od 2013 r. Powstał w oparciu o art 176 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w myśl, którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną, który ma na celu ograniczenie czynników ryzyka istniejących w rodzinie i jej otoczeniu społecznym oraz rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Ideą w tworzeniu programu jest przekonanie o niezastąpionej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka, którą należy promować i wzmacniać zwłaszcza wobec wyzwań współczesnego świata.

Rodzina jest środowiskiem życiowym niemal każdego człowieka. Stanowi integralną część każdego społeczeństwa, a zarazem jego najmniejszą i podstawową komórkę. Jest najważniejszą grupą społeczną, w której człowiek przychodzi na świat i z którą łączą go wielorakie związki do końca życia. Jest grupą małą, pierwotną, o przewadze więzi osobistych, odznacza się międzypokoleniową i wielopokoleniową trwałością więzi, a członkostwo w niej jest autentyczne, dobrowolne i w zasadzie nierozwalne (za wyjątkiem porzucenia, rozwodu)¹

Koncentracja na rodzinie, jej roli, zasobach i deficytach, związana jest z jej fundamentalnym znaczeniem. Jest ona pierwszym i najważniejszym środowiskiem. To w niej każda osoba od najmłodszych lat obserwuje otaczający świat społeczny, uczy się go nazywać, klasyfikować, uznawać za przyjazny lub wrogi, przyswajając wspólne wartości lub je odrzucać. Świadomie i nieświadomie przejmuje jako własne przekazywane w rodzinie treści, zachowania, zwyczaje, tradycje, co w znacznym stopniu kształtuje późniejszą osobowość. Dlatego tak ważne jest, aby rodzina funkcjonowała prawidłowo, zapewniając odpowiednie warunki do rozwoju wszystkich swoich członków, a w szczególności dzieci.

Styl, atmosfera życia, a wreszcie model rodziny decydują o tym jak dziecko, a później młody człowiek wykorzysta zasób zdobytych doświadczeń, jakie ukształtuje poglądy, jak ukierunkuje własną aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina stanowi najbardziej stabilny punkt odniesienia w doświadczeniu dziecka i determinuje jego pomyślny rozwój, o ile dziecko zostanie otoczone miłością i będzie miało zapewnione poczucie bezpieczeństwa oraz elementarne potrzeby materialne i emocjonalne. W przypadku jakichkolwiek dysfunkcji małeletni mają prawo do specjalnej ochrony i pomocy ze strony państwa. Dotyczy to zwłaszcza

1 Kawula S., Brągiel J., Janke A. „Pedagogika rodziny”, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 1999, s. 49

dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej lub czasowo umieszczonych poza rodziną, co z kolei generuje działania mające na celu odzyskanie funkcji opiekuńczych przez rodziców.

Współczesną rodzinę coraz częściej dotykają znaki czasu takie jak rozluźnienie więzi społecznych, koncentracja na pracy zawodowej i konsumpcji. Rodzina przestaje być stałym, pewnym i absolutnym punktem odniesienia. Dokonujące się zmiany społeczne i gospodarcze są nośnikami wielu przemian w funkcjonowaniu rodzin. Coraz częściej występują problemy opiekuńczo – wychowawcze, w tym bezpośrednio związane z uzależnieniami od środków psychoaktywnych i niestety już powszechnie od mediów społecznościowych, wzmagających alienację społeczną. Z drugiej strony można też zaobserwować nadmierną troskę o dzieci przechodzącą w nadopiekuńczość, co generuje jednostki niesamodzielne, pogubione, nie nauczone stawiania granic, nie odróżniające dobra od zła. Pojawiły się ponadto zjawiska o charakterze globalnym: choroby cywilizacyjne, rosnący odsetek ludzi starych, migracje, oraz lokalnym: ubóstwo, bezrobocie, bezdomność, rozpad rodziny i wcześniej nie występujące - wyraźne podziały światopoglądowe, generujące wzajemną niechęć i agresję. Problemy w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań. Pomoc rodzinom zagrożonych kryzysem polega na wzmocnieniu i wsparciu w odzyskaniu zdolności do pełnego, samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. Powinna być udzielana niezwłocznie i mieć charakter profilaktyczny, natomiast podejmowane działania winny być prowadzone za zgodą rodziny i z jej aktywnym zaangażowaniem, bo tylko wtedy jest skuteczna.

Gmina Police to otwarta i przyjazna przestrzeń dla lokalnej społeczności i osób przybywających z innych terenów. Powstająca infrastruktura ma na celu rozwój regionu i stworzenie dostatniej i bezpiecznej egzystencji dla mieszkańców. Celem tutejszych władarzy jest zapewnienie optymalnych warunków do rozwoju rodzin i jednostek, poprzez aktywizację powołanych w tym celu służb i instytucji do pracy na rzecz społeczeństwa. Wzajemna współpraca i wsparcie buduje poczucie przynależności, akceptacji i satysfakcji z pełnionych ról społecznych, co ułatwia wykonywanie bieżących zadań i rozwiązywanie pojawiających się trudności. Wszelkie działania powołanych jednostek pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i opracowane tak, by poprzez pracę oddziałującą na różne sfery życiowe, maksymalizować długofalowe zyski społeczne.

Gmina Police oferuje szeroki wachlarz usług na rzecz rodzin dotkniętych wszelkimi trudnościami: niezaradnością życiową, brakiem stabilizacji zawodowej i materialnej,

niewydolnością wychowawczą, niskim poziomem intelektualnym, kulturalnym i moralnym dorosłych, jak również przemocą i uzależnieniami. Trudności dziecka najczęściej wskazują na zaburzone relacje w rodzinie, ale bywają też związane wyłącznie z rówieśniczym środowiskiem, zwłaszcza w dobie wszechobecnego internetu, który zaburza postrzeganie rzeczywistości małoletnim i negatywnie wpływa na pracę mózgu dzieci. Problemy występujące w rodzinie narzucają konieczność specjalistycznego wsparcia. Środowiska dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny, aspirantów pracy socjalnej, przedstawicieli oświaty, policji, sądów, podmiotów medycznych. Skuteczna pomoc może być osiągnięta we współpracy z przedstawicielami tych służb, ale również ze środowiskiem lokalnym, w tym sąsiedzkim, Kościołem, związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi i przedstawicieli wszelkiego rodzaju instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmują działania na jej rzecz.

Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 stanowi zatem sprecyzowany plan wdrożenia działań w zakresie pomocy rodzinom przeżywającym wszelkiego rodzaju trudności oraz spójny i skuteczny system pomocy rodzinom dla dobra lokalnej społeczności.

2. Wytyczne do podjęcia działań w ramach Programu

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej wyraźnie wytycza kierunek pracy z rodziną i nakłada obowiązek opracowania i realizacji gminnych 3-letnich programów wspierania rodziny. W myśl preambuły została uchwalona z powodu szczytnych przesłanek:

Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami²

² Preambuła Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024r. poz. 177 ze zm.)

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Obowiązek wspierania rodziny oraz organizacja pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Obowiązek, o którym mowa, jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i organizacjami oświatowymi oraz społecznymi.

Tabela nr 1. Podział zadań i kompetencji pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego oraz organami administracji rządowej

GMINA	POWIAT	WOJEWÓDZTWO
-Profilaktyka-wspieranie rodziny	-Piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna, -Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, -Adopcja	
-Asystent rodziny, -Placówki wsparcia dziennego, -Rodziny wspierające, -Inne podmioty lub instytucje działające na rzecz rodziny	-Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, -Placówki opiekuńczo-wychowawcze, -Usamodzielnianie, -Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator), -Rodziny pomocowe	-Ośrodek adopcyjny, -Regionalna placówka opiekuńczo- terapeutyczna, - Interwencyjny Ośrodek Preadopcyjny

Źródło: OPS Police w oparciu o ustawę wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Gmina jest pierwszym i najważniejszym elementem tego systemu. Jej działania nakierowane są na profilaktykę oraz na wszechstronną pomoc rodzinie w kryzysie, tak, aby mogła ona poradzić sobie z doznawanymi trudnościami i by w efekcie nie doszło do interwencji w postaci umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Prawidłowa diagnoza problemów rodziny oraz działania profilaktyczne wspierające dziecko w rodzinie są formą najbardziej optymalną i skuteczną. Działania pomocowe na poziomie gminy mają być również prowadzone w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną i zmiierzają one wówczas do stworzenia takich warunków w funkcjonowaniu rodziców dziecka, by możliwy był jak najszybszy powrót dziecka pod ich opiekę. Wszelkie działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny są ważne ze

względów społecznych, ekonomicznych i mają znaczenie dla wizerunku Gminy i rozwoju regionu.

Obszarem do podejmowania działań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 będzie zatem profilaktyka, wsparcie i przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego i optymalnego funkcjonowania poprzez:

1. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,

2. Wspieranie rodzin o niskim statusie materialnym, szczególnie z problemami niepełnosprawności i bezrobocia:

- aktywizacja zawodowa rodzin z problemem bezrobocia,
- zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich i zagrożonych dysfunkcjami rodzin posiłków w szkole,
- współorganizowanie i współfinansowanie wypoczynku dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin,
- udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów, pomoc w zaopatrzenie dzieci i młodzież w artykuły szkolne i podręczniki,
- współpraca wszystkich instytucji organizacji na terenie gminy Police zajmujących się pomocą rodzinie,
- dostarczenie usług i świadczenie pomocy społecznej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych i rodzinom z problemem niepełnosprawności.

3. Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalamie zasobów tkwiących w rodzinach,

4. Wzmocnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny:

- promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci, zwłaszcza w zakresie konstruktywnego spędzania czasu wolnego, edukacji, doboru właściwych metod wychowania, radzenia sobie w kryzysie,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie aktywności rodziny, poprzez działania realizowane w środowisku lokalnym,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród mieszkańców gminy,
- współpraca wszystkich podmiotów pracujących na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny,
- aktywizacja seniorów do życia w środowisku rodzinnym i lokalnym.

5. Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży,

6. Zapewnienie dzieciom i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi różnych form pomocy:

- rozwój i wzbogacenie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych,
- współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych,
- organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych,
- aktywizacja młodego pokolenia poprzez promowanie idei wolontariatu,
- wspieranie świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży ze środowisk wymagających wsparcia,
- uświadomienie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży,
- wspieranie dzieci z rodzin nie posiadających możliwości finansowych w rozwijaniu uzdolnień.

W oparciu o diagnozę środowiska lokalnego w kontekście problemów społecznych występujących na terenie gminy Police opracowano 3 letni Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027r. Diagnoza została sporządzona przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach. W dokumencie wykorzystano materiały własne i sprawozdania.

3. Podstawy prawne opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Do aktów prawnych regulujących treść Programu oraz wpływających na jego realizację należą:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
(Dz. U. z 1997 r., poz. 483),
- 2) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
(Dz. U. z 2024 r., poz. 177 ze zm.),
- 3) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
(Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.),
- 4) Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
(tekst jednolity, Dz. U. z 2023 r., poz. 1923),
- 5) Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci
(tekst jednolity, Dz. U. z 2024 r., poz. 1576),
- 6) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
(tekst jednolity, Dz. U. z 2024 r., poz. 424),

- 7) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
(tekst jednolity, Dz. U. z 2023 r., poz. 2151),
- 8) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
(tekst jednolity, Dz. U. z 2023 r., poz. 1939),
- 9) Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
(tekst jednolity, Dz. U. z 2024 r., poz. 323),
- 10) Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
(tekst jednolity, Dz. U. z 2023 r., poz. 1993),
- 11) Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
(tekst jednolity, Dz. U. z 2024 r., poz. 1512),
- 12) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
(tekst jednolity, Dz. U. z 2024 r., poz. 1491),
- 13) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
(tekst jednolity, Dz. U. z 2023 r., poz. 2809),
- 14) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
(tekst jednolity, Dz. U. z 2024 r., poz. 1465),
- 15) Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
(tekst jednolity, Dz. U. z 2024 r., poz. 750),
- 16) Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne,
(tekst jednolity, Dz. U. z 2024 r., poz. 266),
- 17) Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
(tekst jednolity, Dz. U. z 2023 r., poz. 1335),
- 18) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
(tekst jednolity, Dz. U. z 2024 r., poz. 1530),
- 19) Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
(tekst jednolity, Dz. U. z 2024 r., poz. 246),
- 20) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. nr 292, poz. 1720 ze zm.),
- 21) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej,
(Dz. U. z 2021 r., poz. 1296 ze zm.),

- 22) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870),
- 23) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 lipca 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników i materiałów edukacyjnych, (Dz. U. z 2019 r., poz. 1342),
- 24) Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2024 r., poz. 816),
- 25) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start”, (Dz. U. z 2021 r., poz. 1092).

Gminny Program Wspierania Rodziny stanowi rozwinięcie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Police na lata 2017-2026, w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną i jest spójny z Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2027, Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2026.

4. Charakterystyka społeczno-demograficzna Gminy Police

4.1. Położenie Gminy Police

Gmina Police jest gminą miejsko-wiejską położoną w północno-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego i we wschodniej części powiatu polickiego, zajmując blisko 38% jego powierzchni. Położona na Nizinie Szczecińskiej zajmuje obszar 25 171 ha (w tym miasto - 3 731 ha i obszary wiejskie - 21 440 ha). Centralnym ośrodkiem Gminy jest miasto Police – jedna z najstarszych miejscowości Pomorza Zachodniego.

Rys.1. Położenie Powiatu i Gminy Police

Źródło: www.Komenda.Powiatowa.Policji.Police

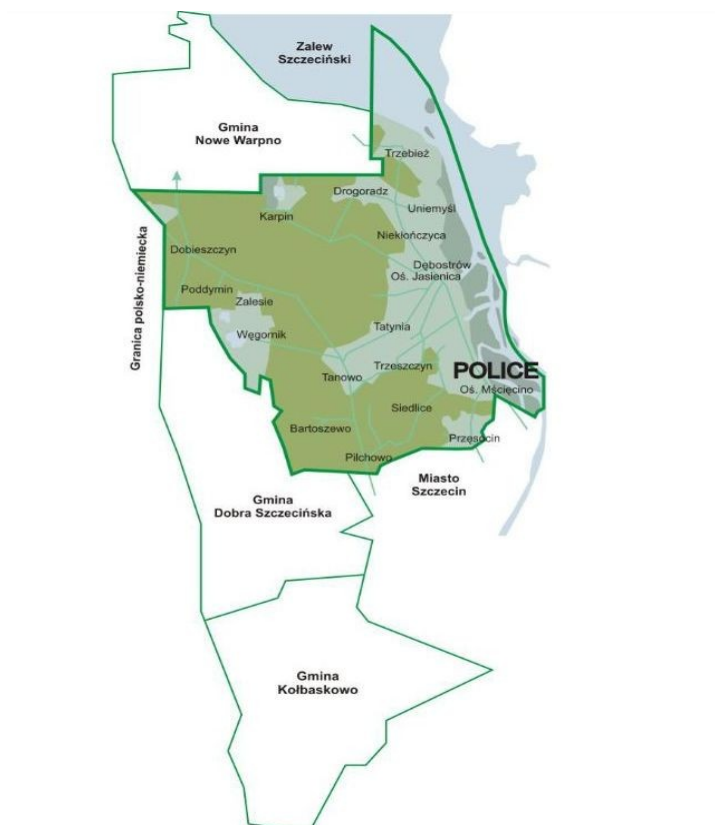
Gmina Police jest gminą o cennych walorach geograficzno-przyrodniczych, na które składa się wiele obszarów, w tym również chronionych. Południową część obszaru Gminy zajmuje Puszcza Wkrzańska licząca blisko 800 km² powierzchni, z wyjątkowymi drzewostanami porastającymi Wzgórza Warszawskie. Najbardziej jednak znana jest z leżącego na jej obszarze Zalewu Szczecińskiego oraz malowniczo położonego na skraju Puszczy Wkrzańskiej Rezerwatu Świdwie. Bogata historia Gminy, wiele ciekawych zabytków jak i liczne walory turystyczno-przyrodnicze predysponują tereny do uprawiania różnych form turystyki, zwłaszcza wodnej, rowerowej oraz pieszej.

Od północy gmina Police graniczy z gminą Nowe Warpno, od południa - ze Szczecinem i Dobrą, od wschodu - z gminą Goleniów, którą oddziela od Polic rzeka Odra, a od zachodu

sąsiadami gminy są Niemcy z powiatu Uecker-Randow, położonego na terenie Mecklemburgii Pomorze Przednie.

W skład Gminy Police wchodzi miasto Police i dwanaście sołectw: Dębostrów, Drogoradz, Niekłończyca, Pilchowo, Przęsocin, Siedlice, Tanowo, Tatynia, Trzebież, Trzeszczyn, Uniemyśl i Wieńkowo. Poniższa mapa przedstawia położenie sołectw i bezpośrednio sąsiadujące gminy: Szczecin, Kołbaskowo, Dobrą Szczecińską, Nowe Warpno.

Rys. 2. Sołectwa Gminy Police

Źródło: Urząd Miejski w Policach

Należy podkreślić, że Gmina Police stanowi znaczący ośrodek przemysłowy, z morskimi portami w Policach i Trzebieży. Przez Police przebiega tor wodny Świnoujście – Szczecin. To prężnie rozwijająca się okolica, rozwinięta przemysłowo i z dużym potencjałem do dalszego rozwoju firm.

Miasto Police podzielone jest administracyjnie na siedem osiedli, będących jednostkami pomocniczymi gminy. Każde z osiedli posiada swoją radę osiedla i zarząd. Do osiedli wliczamy: Stare Miasto, Jasienicę, Mścięcino, Dąbrówka, Gryfitów, Księcia Bogusława X i Anny Jagiellonki. Rysunek nr 3 przedstawia mapę z podziałem administracyjnym miasta.

Rys. 3. Podział administracyjny miasta Police.

Podział administracyjny:

1. Anny Jagiellonki
2. Dąbrówka
3. Gryfitów
4. Jasienica
5. Księcia Bogusława X
6. Mścięcino
7. Stare Miasto

Źródło: Urząd Miejski w Policach

4.2. Sytuacja demograficzna

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31.12.2022r. gmina Police liczyła 39 022 mieszkańców, z czego 51,1% stanowiły kobiety, a 48,9% mężczyźni. W latach 2002-2023 liczba mieszkańców zmalała o 5,1%. Średni wiek mieszkańców w 2023r. wynosił 42,3 lat i był porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa zachodniopomorskiego oraz średniego wieku mieszkańców całej Polski. Mieszkańcy gminy Police w 2023 r. zawarli 122 małżeństw, co odpowiada 3,1 małżeństwom na 1000 mieszkańców. To znacznie mniej od wartości dla województwa zachodniopomorskiego i wartości dla Polski. Gmina Police ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -191. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -5,40 na 1000 mieszkańców. W 2023 roku urodziło się 201 dzieci, w tym 49,75% dziewczynek i 50,25% chłopców. W tym samym roku odnotowano 398 zgonów w gminie Police. Na 1000 osób z gminy Police przypadają 10,17 zgonów.

W 2023 roku w ruchu wewnętrznym zarejestrowano 479 zameldowań oraz 497 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wyniosło dla gminy Police -18. W tym samym roku zameldowało się 14 obcokrajowców oraz zarejestrowano 16 wymeldowań z powodu wyjazdu za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -18.

Ponadto zgodnie z kryterium dotyczącym sytuacji zawodowej w 2023 r.: 61,76% mieszkańców gminy Police było w wieku produkcyjnym, 13,67% w wieku przedprodukcyjnym, a 24,57% mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Dane z ostatnich lat wskazują, że strukturę wiekową mieszkańców charakteryzuje:

- niższy procent osób w wieku przedprodukcyjnym i wyższy procent osób w wieku poprodukcyjnym,
- przewagę ludności w wieku produkcyjnym, która stanowiła 61,76% ludności ogółem, systematyczny spadek osób w wieku produkcyjnym,
- trend zwyżkowy w grupie ludności w wieku poprodukcyjnym.

Obserwowany na przestrzeni lat wzrost populacji w wieku poprodukcyjnym świadczy o starzejącym się społeczeństwie. Jest to proces o charakterze zarówno społecznym jak i ekonomicznym. Wzrastająca liczba ludności w wieku poprodukcyjnym staje się obciążeniem dla systemu emerytalnego, opieki zdrowotnej, czy opieki socjalnej.

W 2023 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Policach zarejestrowanych było 571 osób z czego: 286 stanowiły kobiety a 285 mężczyźni. Wskaźnik bezrobocia w gminie w 2023 r. był zdecydowanie niższy niż średnia dla województwa zachodniopomorskiego.

Jak wynika z przedstawionych danych demografia regionu jest istotnym zagadnieniem, wymaga głębokiej analizy, stosownej polityki prorodzinnej i podjęcia działań, zapewniających rozwój regionu i utrzymanie stabilizacji, a nawet wzrostu demograficznego.

5. Zadania gminy

Gmina jest pierwszym i najważniejszym elementem systemu ukierunkowanego na profilaktykę oraz wszechstronną pomoc rodzinie w kryzysie. Zapobieganie pogłębiania trudności życiowych, a przede wszystkim podjęcie niezbędnych działań, by nie dopuścić do umieszczenia dziecka w pieczy jest nadrzędnym celem Programu. W sytuacji czasowego, interwencyjnego umieszczenia dziecka poza rodziną, priorytetem jest stworzenie warunków zmierzających do jak najszybszego powrotu małoletniego do rodziców. Oprócz niewątpliwych zysków społecznych działania takie mają na celu obniżenie kosztów gminy związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art. 176 ustawy) **do zadań własnych gminy** należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Oprócz niniejszych zadań gmina realizuje **zadania zlecone** z zakresu administracji rządowej wynikające z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny, zgodnie z wytycznymi przekazywanymi przez wojewodę (art. 177 ustawy).

Głównym założeniem systemowych rozwiązań w zakresie wspierania rodziny jest praca oparta o zasadę wzajemności i współdziałania służb publicznych, instytucji, organizacji pozarządowych i innych podmiotów zajmujących się pomaganiem całej rodzinie. Wypracowane wsparcie udzielane na terenie gminy Police odbywa się przy aktywnym udziale lokalnych organizacji i podmiotów, które realizują zadania z zakresu profilaktyki oraz wspierania rodzin

z problemami opiekuńczo-wychowawczymi lub zagrożonych czy dotkniętych kryzysem. Należą do nich podmioty funkcjonujące w obszarze:

- pomocy społecznej, tj. Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Policach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Policach, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
 - poradnictwa - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
 - oświaty- szkoły, przedszkola, żłobek,
 - kultury - tj. Miejski Ośrodek Kultury, Biblioteka,
 - sportu i rekreacji - Ośrodek Sportu i Rekreacji w Policach,
- oraz stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

Rosnące oczekiwania obywateli odnośnie warunków i jakości życia oraz nowe wyzwania cywilizacyjne skłoniły do poszukiwania rozwiązań, które umożliwią szeroki dostęp do usług społecznych na poziomie lokalnym. Rozwiązaniem wprowadzonym do krajowego porządku prawnego z inicjatywy Prezydenta RP jest **Centrum Usług Społecznych**. Celem działania centrów usług społecznych jest integracja, rozwój i poszerzenie dostępności usług społecznych tak by stanowiły one odpowiedź na konkretne potrzeby osób, rodzin, grup społecznych oraz ogółu mieszkańców danej gminy. Centrum jest podmiotem koordynującym lokalne systemy usług społecznych użyteczności publicznej, a więc usług dostępnych dla wszystkich mieszkańców, a nie tylko do osób zagrożonych marginalizacją czy wykluczeniem społecznym. Dzięki CUS usługi społeczne staną się nie tylko szerzej dostępne, lecz także bardziej spersonalizowane. Zainteresowani mieszkańcy będą mogli otrzymać w nich pakiety usług dopasowanych do swoich indywidualnych potrzeb.

Wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom Gmina Police uchwałą Rady Miejskiej w Policach z dnia 29 sierpnia 2024 r. podjęła jednogłośnie decyzję w sprawie przekształcenia z **dniem 1 stycznia 2025 r. Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach w Centrum Usług Społecznych w Policach**. Ośrodek Pomocy Społecznej sukcesywnie od kilku lat wprowadzał zmiany organizacyjne w strukturze Ośrodka oraz podejmował szereg inicjatyw społecznych. Mając na względzie nowe potrzeby pracownicy socjalni zatrudnieni w OPS w Policach odbyli specjalistyczne szkolenia umożliwiające objęcie określonych stanowisk w ramach tworzącego się Centrum. Szkolenia odbywały się w trzech modułach:

- Organizacja społeczności lokalnej - 5 pracowników,
- Opracowywanie i realizacja indywidualnych planów usług społecznych – 5 pracowników,

- Zarządzanie i organizacja usług społecznych – 2 pracowników.

Samo przekształcenie Ośrodka jest działaniem wymagającym zmiany nie tylko świadomości wśród pracowników, ale także działaniem dosyć kosztownym. W tym celu Gmina Police będzie pozyskiwała środki z programu Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021 – 2027 w ramach Priorytetu 6: Fundusze Europejskie na rzecz Aktywnego Pomorza Zachodniego. Fundusze pozwolą na utworzenie centrum usług społecznych oraz sfinansowanie dostarczanych przez nie usług wchodzących w zakres interwencji EFS+. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że pozyskiwanie środków z funduszy europejskich związane jest z koniecznością wniesienia wkładu własnego przez gminę. Niemniej jednak udział Gminy w tym zakresie będzie znacznie mniejszy, niż koszt samodzielnej realizacji tego przedsięwzięcia.

Jednym z wymogów utworzenia Centrum Usług Społecznych jest przeprowadzenie diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych. Według ustawodawcy diagnoza jest źródłem wiedzy na temat najistotniejszych potrzeb mieszkańców, identyfikuje i opisuje potencjał mieszkańców i lokalnych instytucji i organizacji. Ponadto stanowi podstawę kompleksowych działań i określa sposoby zapewnienia wysokiej jakości usług. Przeprowadzona diagnoza będzie narzędziem stworzonym do określania obszarów, w których grupy mieszkańców są najbardziej zaangażowane w proces rozwiązywania wspólnych problemów, a także będzie zawierała rekomendacje dotyczące zasad współpracy międzysektorowej.

Mając na uwadze fakt, iż Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach dotychczas realizując swoje zadania wykonywał działania szersze niż wprost przewiduje to ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zasadnym stało się przekształcenie OPS w CUS. Można zatem uznać, że Gmina Police jako aktywny samorząd już częściowo przygotowana była do realizowania powszechnego dostępu do usług społecznych, otwierając swoją ofertę wsparcia dla szerszej zbiorowości niż dotychczasowi klienci pomocy społecznej. Należy w tym miejscu podkreślić, że Centrum Usług Społecznych nie ograniczając się do dotychczas realizowanych działań, będzie również realizowało nowe usługi z różnych obszarów wsparcia.

Celem CUS będzie zatem poprawa szeroko pojętej jakości życia mieszkańców Gminy Police, poprzez realizację usług społecznych odpowiadających na uprzednio zdiagnozowane potrzeby społeczne. Usługi te realizowane będą przy wykorzystaniu lokalnych zasobów i potencjałów ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pozarządowych. Centrum nie przejmie aktywności od lokalnych usługodawców, a jedynie nawiąże współpracę ze wszystkimi

jednostkami i lokalnymi przedsiębiorcami, które będą chciały dotrzeć do większej liczby klientów. Celem Centrum Usług Społecznych w Policach będzie polepszenie dostępności do usług oferowanych na terenie Gminy, ich rozpropagowanie oraz skoordynowanie.

Należy zatem uznać, że CUS będzie stanowić istotne wzmocnienie dla procesu budowania wspólnoty mieszkańców Gminy Police, rozwój partnerskiej współpracy międzysektorowej oraz szansę na kształtowanie społecznościowego wizerunku pomocy społecznej. Będzie również umożliwiać uzyskanie informacji i dostęp do różnych usług w jednym miejscu, bez konieczności wizyt w różnych (często rozproszonych) instytucjach w poszukiwaniu potrzebnej usługi. Tym samym Centrum Usług Społecznych jako swoista forma banku lokalnych usług społecznych nie ograniczy się wyłącznie do klienta pomocy społecznej, ale skierowane będzie do ogółu mieszkańców i mieszkańek Gminy Police.

6. Zadania instytucji wsparcia rodziny na poziomie gminy

Diagnozowanie, zarówno problemów z jakimi borykają się rodziny w gminie Police, jak i posiadanych zasobów pozwala na wskazanie form pomocy dla rodzin znajdujących się w sytuacjach zagrożenia i kryzysu. Znajomość posiadanego potencjału oraz rodzaju i dostępności usług daje możliwość formułowania celów i zadań stanowiących spójny system działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Udzielana pomoc powinna mieć charakter okresowy, a praca z rodzinami biologicznymi ukierunkowana jest na możliwość jak najszybszego powrotu dzieci do rodziny biologicznej.

Wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach podejmuje działania, których celem jest zapewnienie wsparcia i pomocy m. in. poprzez:

- diagnozę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wprowadzenie asystenta rodziny,
- pracę socjalną z rodziną,
- wspieranie potencjału rodziny,
- rozwijanie umiejętności opiekuńczych i wychowawczych,
- wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia w już zaistniałych sytuacjach kryzysowych,

- podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- udzielanie pomocy w przewyciężaniu uzależnień,
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążenie do jak najszybszego powrotu dziecka do rodziny biologicznej,
- aktywizację społeczną i zawodową,
- wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy zapobieganie niepowodzeniom i trudnościm,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych członków rodziny,
- powoływanie i prowadzenie zespołów interdyscyplinarnych ds. rodziny,
- koordynowanie wszystkich działań instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych mogących służyć pomocą rodzinom.

Zaplanowane działania mają na celu przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania podstawowych jej funkcji. Wsparcie może być prowadzone w formie pracy z rodziną m. in. poprzez wprowadzenie asystenta rodziny, poradnictwo specjalistyczne, pracę socjalną oraz pomoc w opiece i wychowywaniu dziecka poprzez placówki wsparcia dziennego, czy rodziny wspierające.

6.1. Asystent rodziny

Jednym z narzędzi pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jest wsparcie asystenta rodziny.

Priorytetowym celem asystenta jest podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie i niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny biologicznej, a w razie konieczności podjęcie działań i uruchomienie wszystkich dostępnych środków zmierzających do powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny.

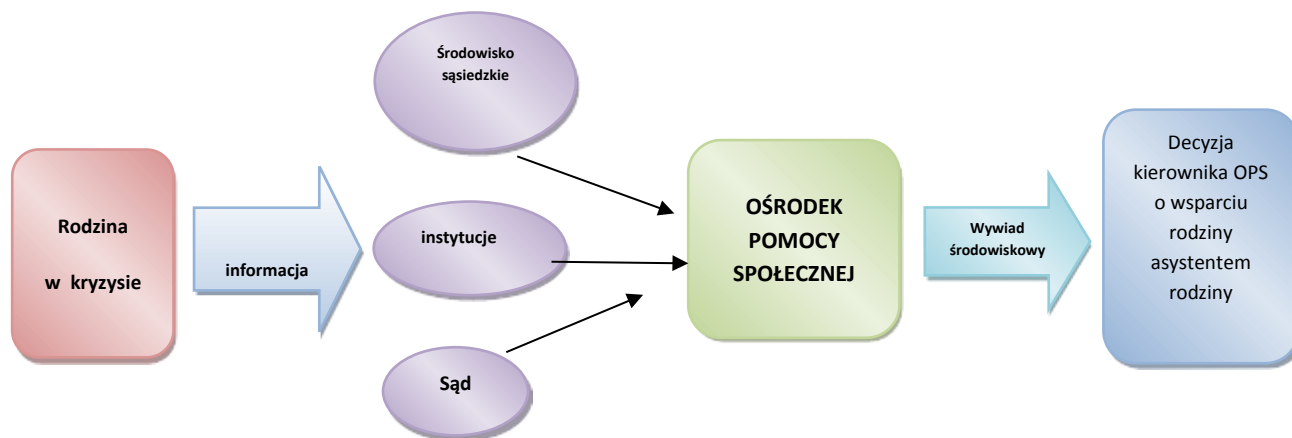
Zadania asystenta rodziny określone są w art. 15 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do których w szczególności należą:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;

- opracowanie we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- udzielenie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- udzielanie wsparcia dziecku przez towarzyszenie mu podczas posiedzenia albo rozprawy z jego udziałem;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i „Za życiem”;
- prowadzenie dokumentacji pracy z rodziną,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach;
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą diagnostyczno - pomocową.

Współpraca asystenta z rodziną jest długofalowa. Czas jest czynnikiem sprzyjającym i pozwala na wnikliwe rozeznanie środowiska i jego problemów. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. To niezmiernie ważne, gdyż współpraca odbywa się w środowisku naturalnym danej społeczności, co pozwala na szybsze rozpoznanie problemu i postawienie właściwej diagnozy.

Poniższy schemat obrazuje sposób przydzielenia rodzinie asystenta rodziny (schemat nr 1):

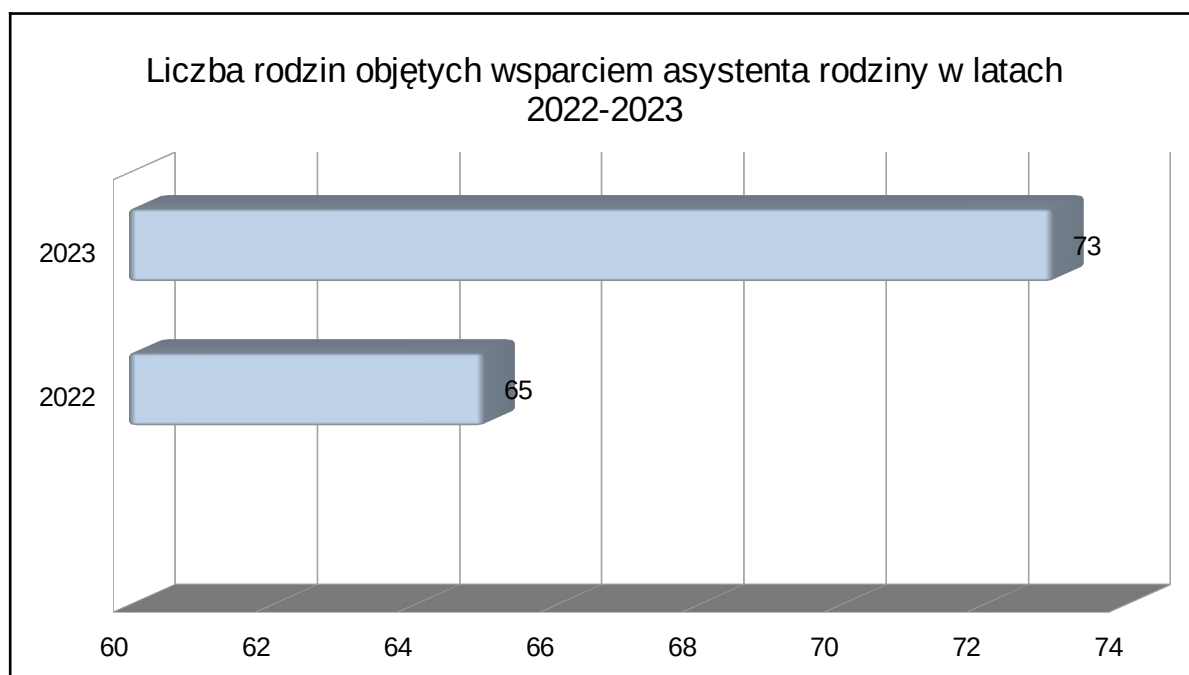

Zgodnie z ustawą asystent rodziny może prowadzić pracę z maksymalnie 15 rodzinami. Liczba rodzin będąca pod opieką asystenta rodziny winna być uzależniona od trudności wykonywanych zadań oraz kwalifikacji i doświadczenia zawodowego asystenta rodziny. Po zrealizowaniu planu pracy i zakończeniu pracy z rodziną, asystent rodziny przez 6 miesięcy monitoruje funkcjonowanie środowiska, nie rzadziej niż 1 raz w miesiącu. Monitoring jest formą subtelnej asysty rodzinie w usamodzielnianiu i zapewnieniem wsparcia w razie pojawiających się trudności, czy wyzwań w nowych sytuacjach życiowych.

Ustawa „Za życiem”

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”, w ramach której rodzinom przysługuje m.in. wsparcie asystenta rodziny i jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 4 000,00 zł. z tytułu urodzenia żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie, albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. W latach 2022-2023 do Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach wpłynęło łącznie 9 wniosków na łączną kwotę 36.000.00 zł.

Wykres nr 1. Rodziny i dzieci objęte pomocą asystenta rodziny

Źródło:, OPS Police

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach zatrudnia obecnie 6 asystentów rodziny. W roku 2022 zatrudnionych było 4 asystentów, którzy objęli wsparciem łącznie 65 rodzin, ze 147 dziećmi. W roku 2023 przy zatrudnionych 6 asystentach objętych pomocą zostały 73 rodziny, w których było 166 dzieci.

Asystent rodziny wykonując swoje obowiązki współpracuje z różnymi instytucjami gminnymi i powiatowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny np.: szkołami, przedszkolami, świetlicami środowiskowymi, Zespołami Interdyscyplinarnymi ds. rodziny Zespołami Interdyscyplinarnymi ds. przemocy domowej, grupami diagnostyczno - pomocowymi, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej ds. Rodziny w Szczecinie, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Policach, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Policach, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Policach, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności oraz z placówkami ochrony zdrowia i organizacjami pozarządowymi.

6.2. Rodzina wspierająca

Kolejnym sposobem wsparcia rodziny problemowej, wymagającej przezwyciężenia kryzysu, jest zapewnienie jej pomocy poprzez rodzinę wspierającą. Zadaniem tejże rodziny jest

pomoc w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego czy kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych, przy współpracy z asystentem rodziny. Formy takiej współpracy (ale nie wyręczania!), mogą być bardzo różnorodne, uzależnione są od uzgodnień między zainteresowanymi rodzinami i zależą od pomysłowości i inicjatywy osób bezpośrednio zaangażowanych. Udzielane w tej postaci wsparcie daje możliwość dzielenia się doświadczeniem i pozytywnym przykładem. Rodzina powołana do pełnienia tej funkcji może pochodzić z bezpośredniego otoczenia. Ustanawia ją Burmistrz właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej, wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Niezmiernie trudno jest pozyskać rodzinę wspierającą. Wynika to z faktu, że na ogół brak jest chętnych do pełnienia takich ról, a rodziny wykazujące zainteresowanie funkcją nie zawsze dają rękojmię bezpieczeństwa dla rodziny, która wymaga pomocy. Podjęcie decyzji o zgodzie na formalną zgodę takiej współpracy wiąże się zatem z ogromną odpowiedzialnością.

Urząd Miejski w Policach i Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach podejmować będą działania mające na celu:

- pozyskanie rodzin do pełnienia funkcji rodziny wspierającej,
- promowanie i upowszechnianie wsparcia udzielanego przez rodziny wspierające – kampania informacyjna (plakaty, ulotki, informacja na stronie Urzędu).

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach cały czas podejmuje działania promujące, aby pozyskać rodziny wspierające. Rodziny chętne do pełnienia funkcji rodziny wspierającej mogą zgłaszać swoją kandydaturę do Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach.

6.3. Grupy wsparcia i grupy samopomocowe

Jedną z zalecanych form wspierania rodziny, którą wskazuje Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest „grupa samopomocowa” zwana też grupą wsparcia. To forma wsparcia psychospołecznego, w której członkowie świadczą sobie wzajemną pomoc często w sposób nieprofesjonalny. Zwykle w zajęciach uczestniczą osoby, które łączą podobne problemy i trudności np. własna choroba, choroba występującą w najbliższej rodzinie, problem z uzależnieniem. Grupy takie mogą mieć charakter zarówno formalny (organizowane przez specjalistyczne instytucje i prowadzone przez jedną lub dwie profesjonalnie przygotowane

osoby), jak i samopomocowy (gdy tworzone są przez samych jej członków), otwarty lub zamknięty. Udział w grupie wsparcia polega na dzieleniu się własnymi doświadczeniami z innymi jej członkami, słuchaniu, nawiązywaniu kontaktu, dzieleniu się pożytecznymi informacjami, udzielaniu sobie wzajemnie wsparcia emocjonalnego. Aktywne uczestnictwo w grupie wsparcia pomaga w pracy nad sobą, w osobistym rozwoju, a także w radzeniu sobie z codziennymi trudnościami. Spotkania grup wsparcia odbywają się zwykle w takich miejscach jak: poradnie psychologiczne, poradnie rodzinne, ośrodki terapii uzależnień, szpitale psychiatryczne. W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Policach w roku 2023 funkcjonowała grupa wsparcia dla dorosłych ofiar przemocy. Grupa spotykała się raz w tygodniu, w ciągu roku w spotkaniach uczestniczyło łącznie 47 osób, 12 osób zgłosiło się po raz pierwszy.

Grupy samopomocowe są dobrowolnym zgromadzeniem osób, których aktywne działanie skierowane jest na wspólne pokonywanie trudności natury psychicznej bądź socjalnej, dotyczących ich samych bądź najbliższego otoczenia. Uzyskiwanie wsparcia, poprzez uczestniczenie w różnego rodzaju grupach samopomocowych, wpływa korzystnie na wzrost samooceny, poczucie przynależności, akceptacji, a przez to na wzrost poczucia własnej wartości. Samopomoc to przede wszystkim proces dzielenia się podobnymi doświadczeniami, sytuacjami czy problemami. Inicjatywy samopomocowe są podejmowane dla ich uczestników i kierowane przez nich. Spotkania mają charakter dobrowolny i ciągły. Głównym celem tychże grup jest dostarczanie wsparcia emocjonalnego i praktycznej pomocy oraz wymiana informacji.

W dobie transformacji i przeciwności związanych z globalną pandemią niektóre samopomocowe grupy wsparcia działają również jako internetowe fora wsparcia. Istnieje możliwość uczestniczenia w zajęciach w trybie on-line, poprzez media społecznościowe.

6.4. Placówki wsparcia dziennego

Na terenie Gminy Police funkcjonują dwie placówki wsparcia dziennego dla dzieci tj. Środowiskowe Ogniska Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci. Zajęcia są skierowane do rodzin, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i wymagają pomocy w zakresie: organizowania dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych, wyrównywania deficytów, organizowania czasu wolnego, wzmacniania poczucia własnej

wartości, nabywania umiejętności społecznych oraz nawiązywania prawidłowych relacji interpersonalnych.

Celem działalności placówek wsparcia dziennego jest przede wszystkim wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży, wyrównywanie deficytów oraz oddziaływanie na środowisko młodego człowieka, w szczególności zagrożone wykluczeniem społecznym, czy demoralizacją.

Środowiskowe Ogniska Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci mieszczą się w Policach przy ul. Bankowej 22 i Nadbrzeżnej 43. Obie placówki wsparcia dziennego zapewniają uczęszczającym do niej dzieciom: wsparcie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę, zajęcia sportowe oraz ułatwiają rozwój zainteresowań. Celem placówek jest wspomaganie wychowawczej i socjalizacyjnej funkcji rodziny w integralnym rozwoju dziecka. Z tej formy wsparcia korzysta rocznie 47 dzieci.

6.5. Poradnictwo specjalistyczne

Jednym z elementów zintegrowanego i efektywnego systemu zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych jest **poradnictwo specjalistyczne**.

Dla rodzin znajdujących się w kryzysie lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poradnictwo specjalistyczne ukierunkowane jest na pomoc w rozwiązaniu sytuacji problemowych z uwzględnieniem wewnętrznych przeżyć osoby zgłaszającej się po pomoc. Podstawowym celem poradnictwa jest poprawa jakości życia osób zwracających się o pomoc, tworzenie warunków do odzyskania lub uzyskania możliwości samodzielnego rozwiązania problemu bez względu na posiadany dochód. Poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne jest w podstawowym pakiecie tychże usług, z powodzeniem świadczone od lat w gminie Police.

Poradnictwo prawne realizowane jest przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów itp. Poradnictwo psychologiczne dotyczy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo rodzinne obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

Celem realizacji poradnictwa specjalistycznego jest poprawa jakości życia osób zwracających się o pomoc, ich rozwój i optymalizacja prawidłowego funkcjonowania indywidualnego, grupowego, rodzinnego, zawodowego, itp. Istotą porady jest tworzenie

warunków do odzyskania lub uzyskania przez człowieka potrzebującego możliwości samodzielnego rozwiązywania problemu, podjęcia właściwych decyzji i ich realizacji, a także unikania w przyszłości działań, które prowadzą do problematycznej sytuacji życiowej.

Mieszkańcy Gminy Police mają zapewniony dostęp do specjalistów, m. in. w: Ośrodku Pomocy Społecznej w Policach, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Policach, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Policach, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Policach, Punkcie Interwencji Kryzysowej w Policach, Gminnym Biurze Przeciwdziałania Narkomanii w Policach, Punktach Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w Policach, placówkach wsparcia Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, Poradni Rodzinnej Parafii Świętego Kazimierza w Policach, Stowarzyszeniu na Rzecz Harmonii Społecznej.

6.6. Praca socjalna

Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (tj. Dz. U. 2024 poz. 1283 ze zm.) pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach świadczą **pracę socjalną**. To interdyscyplinarna działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, poprzez pełnienie w sposób prawidłowy ról społecznych oraz tworzenie warunków temu sprzyjających. Praca socjalna prowadzona jest:

- z osobami lub rodzinami, a jej celem jest poprawa funkcjonowania osób i rodzin w środowisku społecznym oraz rozwinięcie lub wzmocnienie ich aktywności i samodzielności życiowej,
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności.

Głównym zadaniem pracowników świadczących pomoc w tym zakresie jest poprawa funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Rola pracownika socjalnego jest bardzo ważna w procesie wspierania jednostek i grup. To osoba „pierwszego kontaktu”, która jako pierwsza dowiadyuje się o potrzebach, problemach, oczekiwaniach rodziny, co nakłada ogromną odpowiedzialność. Działania pracownika socjalnego opierają się o metodyczne, profesjonalne postępowanie w celu osiągnięcia pożądaných celów, które są rozumiane jako określenie sytuacji, w jakiej osoba/rodzina chciałaby się znaleźć dzięki rozwiązaniu czy ograniczeniu innych problemów. Rolą pracownika socjalnego jest wspieranie osoby/rodziny w określeniu jej dążeń, wizji przyszłości, a priorytetowym zadaniem jest rozwiązanie problemów

lub zmniejszenie ich skali, jak również zapobieganie pojawienia się problemu bądź jego pogłębieniu. W pracy socjalnej niezbędne jest wykorzystanie potencjału osobistego, wzmocnienie posiadanych zasobów, wzbudzenie mobilizacji i zaangażowania do podejmowania działań i uzyskania satysfakcji z osiągniętych sukcesów.

W 2022 r. udzielono pomocy w postaci pracy socjalnej w 170 środowiskach, w tym:

- 138 rodzinom, u których była to pomoc łączona z pomocą materialną,
- 53 rodzinom, którym była to pomoc w postaci wyłącznej pracy socjalnej.

W roku 2023 tej formy pomocy udzielono w 176 środowiskach, w tym:

- 111 rodzinom, u których była to pomoc łączona z pomocą materialną,
- 65 rodzinom, którym była to pomoc w postaci wyłącznej pracy socjalnej.

7. Charakterystyka rodzin objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach

Rodzina jest podstawową grupą społeczną oraz pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka, które kształtuje jego uczucia, postawy oraz wywiera ogromny wpływ na powstawanie systemu wartości, norm i wzorców postępowania.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina, to najwartościowsze środowisko wychowawcze, które określa i stwarza warunki indywidualnego rozwoju osobistego jednostki.

Na prawidłowe funkcjonowanie rodziny ma wpływ wiele czynników. Wśród nich możemy wyróżnić:

1. "Zespół warunków bytowych (pozwalają na zaspokojenie potrzeb biologicznych, rozwojowych dziecka).
2. Czas pracy i czas wolny rodziców (jak długo pracują?, ile mają czasu wolnego i ile z niego poświęcają dziecku?),
3. Poziom społeczno-kulturalny rodziców, umiejętności wychowawcze, wykształcenie, aktywność społeczna i kulturowa, stosunek do świata wartości, światopogląd, zasady moralne.
4. Zgodne pożycie rodziców,
5. Właściwa organizacja życia rodzinnego".³

3 Z. Tyszka: Metodologiczne problemy badań nad rodziną. Poznań 1980, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. A. Mickiewicza, s. 38.

Każda rodzina codziennie boryka się z problemami, które trzeba pokonać. Są rodziny, które potrafią sprostać obowiązkom, pomyślnie rozwiązać własne problemy, ale są też takie, które nie potrafią w pełni wypełniać swoich funkcji oraz rozwiązywać pojawiających się sytuacji kryzysowych. Uzależnienia, trudne warunki materialne, nierozwiązane problemy, niedostatek w spełnianej przez rodzinę funkcji opiekuńczej, niewydolność wychowawcza, rozpad rodziny, zrywanie więzi rodzinnych i zanikania poczucia odpowiedzialności, ograniczenia w zaspokajaniu wielu potrzeb, narastanie sytuacji konfliktowych to źródła wielu zjawisk negatywnych, które wymagają wsparcia.

Pomoc społeczna stanowi jeden z elementów systemu zabezpieczenia społecznego. Zadaniem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Głównym celem działań, podejmowanych przez Ośrodek jest udzielanie osobom i rodzinom różnych form wsparcia, umożliwiających przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia i możliwości.

W roku 2022 ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało łącznie 711 rodzin (o liczbie osób w rodzinach 1 133), z czego 120 to rodziny wychowujące dzieci. W roku 2023 ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało łącznie 737 rodzin (o liczbie osób w rodzinach 1 204), z czego 132 to rodziny wychowujące dzieci. Dane statystyczne wskazują na wzrost liczby rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej.

Tabela nr 2. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2022-2023

wyszczególnienie	2022 r.			2023 r.		
	Liczba rodzin	W tym na wsi	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	W tym na wsi	Liczba osób w rodzinie
rodziny ogółem	711	132	1133	737	140	1204
o liczbie osób						
1	517	101	517	533	111	533
2	92	15	184	86	11	172
3	39	6	117	48	8	144
4	31	4	124	35	5	140
5	12	2	60	12	1	60
6 i więcej	20	4	131	23	4	155
w tym rodziny z dziećmi ogółem	120	15	460	132	17	511
o liczbie dzieci						
1	40	4	99	45	6	115

2	38	4	135	45	4	162
3	27	3	127	24	3	113
4	10	3	59	10	2	58
5	3	0	21	4	0	26
6	1	0	8	2	2	16
7 i więcej	1	0	11	2	0	21
rodziny niepełne ogółem	53	5	169	52	4	162
o liczbie dzieci						
1	18	1	38	24	1	53
2	21	2	69	17	1	55
3	12	2	52	8	2	33
4 i więcej	2	0	10	3	0	21
rodziny emerytów i rencistów ogółem	264	49	340	263	51	339
o liczbie osób						
1	206	36	206	206	40	206
2	48	9	96	47	8	94
3	5	2	15	8	3	24
4 i więcej	5	2	23	2	0	15

Źródło: POMOST, OPS Police

W roku 2022 ogółem wypłacono 27.108 świadczeń rodzinnych i opiekuńczych na łączną kwotę 8.384.731,59 zł. Natomiast w roku 2023 ogółem wypłacono 24.773 świadczeń rodzinnych i świadczeń opiekuńczych na łączną kwotę 9.047.941,79 zł. W związku z powyższym można stwierdzić, że poprawa sytuacji finansowej rodzin z dziećmi, dotychczas korzystających ze wsparcia finansowego nie rozwiązuje kryzysów i problemów, z jakimi te rodziny się borykają. Dlatego niezbędna jest długofalowa praca socjalna i wspieranie rodziny na rzecz poprawy kompetencji rodzicielskich i życiowych. Niezbędne jest również niezwłoczne sygnalizowanie różnych instytucji o sytuacji rodzin oraz czujność osób z otoczenia na niepokojące sytuacje.

Tabela nr 3. Rodziny/osoby korzystające z pomocy w latach 2022-2023 ze względu na losowość

Występująca w rodzinie losowość – powód przyznania pomocy	2022r.			2023r.		
	Liczba rodzin ogółem	W tym na wsi	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin ogółem	W tym na wsi	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	314	59	442	321	67	456
Sieroctwo	1	0	1	0	0	0
Bezdomność	110	2	115	107	6	110
Potrzeba ochrony macierzyństwa	27	5	137	19	4	102
W tym wielodzietności	22	5	125	15	4	88
Bezrobocie	139	26	239	144	25	238

Niepełnosprawność	246	51	342	332	48	330
Długotrwała choroba	417	84	551	417	83	555
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzeniu gospodarstwa domowego	45	5	164	50	5	172
W tym rodziny: niepełne	33	3	95	38	2	110
wielodzietne	12	2	70	9	0	53
Przemoc w rodzinie	2	0	9	2	0	7
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	25	4	33	26	4	43
Narkomania	2	0	2	3	0	8
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	15	1	18	12	0	17
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0	0	0
Zdarzenia losowe	6	5	10	3	2	4
Sytuacja kryzysowa	2	0	6	2	0	7
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0

Źródło: OPS w Policach

Analiza danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach wskazuje, że powodem, który najczęściej występował wśród osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2023r. ponownie była **długotrwała i ciężka choroba**. Powód ten generował wzrost zapotrzebowania na pomoc finansową w celu dofinansowania zakupu leków, których koszt jest niewspółmiernie wysoki do dochodów, jakie posiadają osoby i rodziny, co przekracza ich możliwości finansowe. Osoby schorowane po dokonaniu opłat mieszkaniowych i zakupie żywności bardzo często nie posiadają wystarczających funduszy na pokrycie kosztów leczenia. Z powodu powyższej przesłanki zgłosiło się do tutejszego Ośrodka 417 osób co stanowi 62% ogółu klientów korzystających z pomocy finansowej tutejszego OPS. Kolejnym powodem przyznania pomocy było **ubóstwo**, które podobnie jak w latach ubiegłych jest jednym z

głównych powodów ubiegania się o pomoc finansową z tutejszego Ośrodka. Z tego tytułu przyznano pomoc 321 rodzinom co stanowi 47% ogółu klientów korzystających z pomocy finansowej tutejszego OPS. Znaczną grupę osób korzystających z pomocy stanowiły osoby posiadające orzeczenie o **niepełnosprawności**, które w znacznym stopniu mają ograniczone możliwości poprawy sytuacji bytowej. W konsekwencji skutkuje to pozostawaniem w kręgu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Z powyższej przyczyny wsparcie otrzymało 232 osób (34% ogółu). Należy zwrócić uwagę, że powodem, który nadal jest ważną przyczyną trudności życiowych klientów OPS jest **bezrobocie**. W tym przypadku 144 rodzin zgłosiło się o pomoc. Ponadto 107 osobom (16 % ogółu) udzielono pomocy z powodu **bezdomności**, która powstaje wskutek zbiegu różnych okoliczności życiowych. Zauważyć można, że bezdomność może być zarówno konsekwencją nieszczęśliwych zdarzeń, ale także wynikiem uzależnień, biernością zawodową oraz niechęcią do zmiany stylu życia. W jednym środowisku najczęściej występuje kilka powodów trudnej sytuacji jednocześnie. Analiza danych pokazuje, że głównym powodem korzystania z pomocy tutejszego Ośrodka nadal jest również bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. W tej grupie znalazły się **50** rodziny, co daje 7,4 % ogółu osób korzystających z pomocy. Należy zaznaczyć, że wśród tej grupy dominują rodziny niepełne, stanowią 76% grupy wykazującej bezradność. W przypadku całej tej grupy, najczęściej zauważalnymi problemami są konflikty wynikające z zaburzeń więzi rodzinnych między małżonkami lub dziećmi, trudności szkolne dzieci, przestępczość małoletnich, a także dewiacje zachowań i funkcji rodziny. Do bezradności rodzin natomiast prowadzą w większości przypadków uzależnienia (alkoholizm, narkomania), które narastają w warunkach minimalnej aktywności zawodowej i społecznej, a także wówczas kiedy uzależnienia pełnią funkcję ucieczki od problemów życia codziennego.

Przemoc w rodzinie - Procedura „Niebieskiej karty”

Jedną z kryzysowych sytuacji w rodzinie jest zaistnienie zjawiska przemocy domowej. Oznacza to wszelkie akty przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej, ekonomicznej lub stosowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej, występujące w rodzinie lub gospodarstwie domowym lub pomiędzy byłymi lub obecnymi małżonkami lub partnerami, niezależnie od tego, czy sprawca i ofiara dzielą miejsce zamieszkania, czy też nie.

W przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej uruchamiana jest przez podmioty uprawnione, procedura „Niebieskiej Karty”. W celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej powołuje się grupę diagnostyczno – pomocową m. in. do oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy i osób stosujących przemoc oraz do realizacji procedury w przypadku potwierdzenia wystąpienia przemocy.

Przemoc domowa jest istotnym problemem społecznym. Nie ma znaczenia wiek, rodzaj wykształcenia, pozycja społeczna czy wykonywany zawód w odniesieniu do osoby stosującej przemoc, czy doznającej przemocy. Do przemocy dochodzi w wyniku współwystępowania i interakcji różnych czynników społecznych, kulturowych i psychologicznych. Często wiąże się z różnego typu uzależnieniami, zaburzeniami psychicznymi, czy przejmowanymi pokoleniowo wzorcami. Ofiarami przemocy są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci. Przemoc domowa niesie ze sobą poważne konsekwencje zdrowotne dla osób nią dotkniętych.

Podstawowym dokumentem regulującym kwestie przemocy w ujęciu prawnym jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U z 2024 r., poz. 424). Na podstawie ww. ustawy zostało wydane rozporządzenie regulujące kwestie procedury „Niebieskiej Karty”.

Tabela nr 4. Procedura „Niebieskiej Karty” w latach 2022-2023

	Liczba założonych Niebieskich Kart	Liczba procedur NK kontynuowanych z poprzednich lat	Liczba odbytych Grup Roboczych	Liczba rodzin objętych procedurą
2022	103	57	476	160
2023	106	68	370	174

Źródło: OPS w Policach

Komenda Powiatowa Policji w Policach w 2023 roku w związku z założoną Procedurą „Niebieskie Karty” objęła monitoringiem 105 rodzin. Do Sądu skierowano 194 wnioski w postępowaniu opiekuńczo-wychowawczym dotyczącym rodzin z Gminy Police. W sytuacji zagrożenia dobra dziecka Policja interweniowała 194 razy. Z inicjatywy grup diagnostyczno-pomocowych skierowano 5 wniosków do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka wobec 9 nieletnich. Osoby doznające przemocy z terenu Gminy Police skorzystały z następującego wsparcia: Hostel – schronienie i wsparcie dla osób doznających przemocy organizowane przez PCPR w Policach - 2 osoby dorosłe i 6 dzieci, Punkt Informacyjno-Konsultacyjny: wsparcie

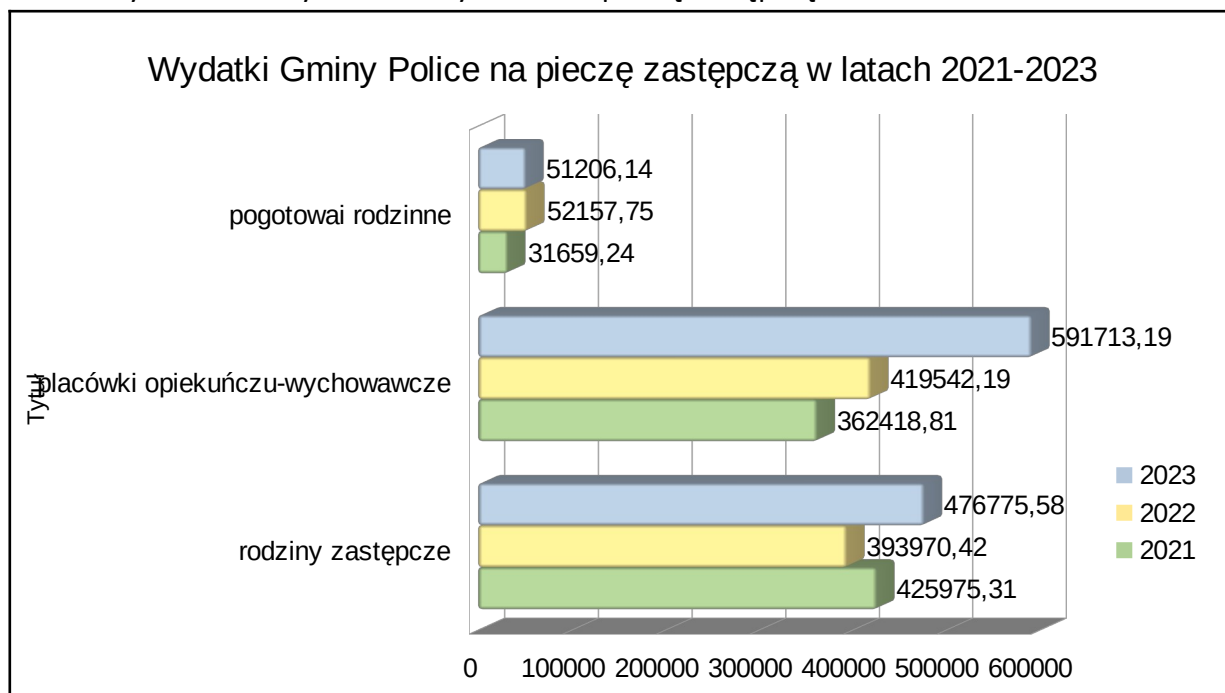
prawnika - 36 osób, terapeuty - 17 osób, Ośrodek Pomocy Społecznej: wsparcie psychoterapeuty 3 osoby.

8. Partycypacja w kosztach utrzymania dzieci z Gminy Police umieszczonych w pieczy zastępczej.

Zgodnie ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, za dziecko umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej, rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, współfinansuje pobyt tego dziecka w pieczy zastępczej w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Wykres nr 2. Wydatki Gminy Police na pieczę zastępczą w latach 2021-2023

Od wielu lat obserwuje się wzrost wydatków ponoszonych przez Gminę Police na współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej co wynika z faktu, że znaczna liczba dzieci przebywa w pieczy zastępczej powyżej dwóch lat, co wiąże się ze współfinansowaniem opieki i wychowania każdego z dzieci ze strony gminy na poziomie 50%.

W 2023r. świadczenia dla rodzin zastępczych w Gminie Police ponownie wzrosły i przedstawiały się następująco:

- rodziny zastępcze spokrewnione – 785 zł., a od 01.06.2023r. -899,00 zł. -
- rodziny zastępcze niezawodowe – 1189zł., a od 01.06.2023r. - 1361,00 zł.
- dodatek z tyt. niepełnosprawności dziecka – 239,00 zł., a od 01.06.2023r. - 274,00 zł.

Ponadto rodziny zastępcze oraz prowadzący rodzinny dom dziecka ubiegali się m. in. o dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka, świadczenia na pokrycie kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka (jednorazowo - 1500 zł). Rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe otrzymywały środki finansowe na utrzymanie lokali i domu jednorodzinnego w kosztach których zgodnie z ustawą również partycypuje Gmina.

W roku 2022 w rodzinach zastępczych spokrewnionych oraz rodzinach zastępczych niezawodowych przebywało łącznie 67 dzieci, z których 46 powyżej dwóch lat. W rodzinach zawodowych przebywało 8 dzieci, z których 5 powyżej dwóch lat. Średni miesięczny koszt współfinansowania pobytu dzieci w rodzinach zastępczych ponoszony przez Gminę Police wyniósł 37.177.35 zł. W placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało 17 dzieci, z których 6 powyżej dwóch lat.

Na koniec roku 2023 w rodzinach zastępczych spokrewnionych oraz rodzinach zastępczych niezawodowych przebywało łącznie 78 dzieci, z których 54 powyżej dwóch lat. W rodzinach zastępczych zawodowych przebywało 20 dzieci, z których 5 powyżej dwóch lat. Średni miesięczny koszt współfinansowania pobytu dzieci w rodzinach zastępczych ponoszony przez Gminę Police wyniósł 43.998.48 zł. W placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało 19 dzieci, z których 15 powyżej dwóch lat.

Z analizy wyżej wymienionych danych jednoznacznie wynika, że wszelkie działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny są ważne ze względów zarówno społecznych, jak i ekonomicznych. Pozwoli to na obniżenie kosztów związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

9. Analiza SWOT

Opracowana diagnoza, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze wsparcia rodziny umożliwiły sporządzenie analizy SWOT, która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu wsparcia rodziny w Gminie Police.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> -obowiązujące strategie, programy i akty prawne dla Gminy Police, -położenie gminy, -dobrze funkcjonujący CUS w Policach, -partnerstwa lokalne, -współpraca instytucji działających na rzecz rodziny, -duża dostępność instytucji pomocowych, -działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, -działalność Interdyscyplinarnego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, -działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, -działalność Poradni Psychologiczno –Pedagogicznej, -wykształcona i doświadczona kadra pomocy społecznej i oświaty, działająca na rzecz dzieci i rodziny, -dostęp do poradnictwa specjalistycznego, -istnienie placówek wsparcia dziennego, -doświadczenie w realizacji programów i projektów skierowanych do rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem, -umiejętność i doświadczenie w zakresie pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych UE -bogata oferta profilaktyczno - edukacyjna placówek oświatowych działających na terenie Gminy Police, -szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych oferowanych przez szkołę, -działalność lokalnych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych, -rozwój wolontariatu, -oferta programowa OSiR i MOK skierowana do dzieci i młodzieży, -rozbudowane zaplecze sportowe, -działające na terenie Gminy Rady Osiedli i Rady Sołectkie oraz świetlice środowiskowe i kluby młodzieżowe, -możliwość korzystania mieszkańców Gminy Police z Karty Dużej Rodziny i Szczecińskiej Karty Rodzinnej, -dobra sytuacja na rynku pracy, 	<ul style="list-style-type: none"> - brak sprawnego systemu informacji i komunikacji pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny -niewystarczająca współpraca instytucji w zakresie wsparcia rodziny, -niski poziom wykształcenia osób korzystających z pomocy społecznej, -niskie kwalifikacje osób w wieku aktywności zawodowej, -niski poziom aktywności zawodowej klientów OPS, -niski poziom świadomego rodzicielstwa, -niedostateczne środki finansowe rodzin na zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, -brak rodzin wspierających, -niedostateczna wiedza mieszkańców gminy na temat form wsparcia i instytucji działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie, -niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości w przewyżnianiu sytuacji kryzysowej, -niska motywacja do podjęcia działań zmierzających do zmiany i poprawy sytuacji u osób wymagających wsparcia, -przerzucenie całkowitej odpowiedzialności za wychowanie dziecka na szkołę i/lub inne instytucje, -wyczuwana bezradność i roszczeniowość, -brak nowych lokali mieszkalnych, mała liczba mieszkań socjalnych i brak gminnych mieszkań chronionych, -bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie, -utrudniony dojazd do kilku miejscowości na terenie Gminy Police (Zalesie, Tatynia, Witorza, Wieńkowo), -ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej, -zjawisko alkoholizmu, -wzrost ilości zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży, -występujące patologie społeczne, -rynek pracy nieprzystosowany dla potrzeb samotnych matek,
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> -rozwój innowacyjnych metod wsparcia rodziny w pracy asystenta rodziny oraz pracownika socjalnego – wprowadzanie środowiskowego modelu pracy socjalnej, udział w projektach UE, -ustawiczne szkolenia osób pracujących na rzecz ro- 	<ul style="list-style-type: none"> -dalsze utrwalanie się zjawisk negatywnych w sferze społecznej, -ubożenie społeczeństwa, -rozszerzenie kręgów ubóstwa, -zanik więzi i tradycji rodzinnych, rozpad rodziny,

<p>dziny,</p> <ul style="list-style-type: none"> -prospołeczna polityka państwa, -grupy wsparcia działające na terenie gminy, -wykorzystanie potencjału i zasobów organizacji pozarządowych, -możliwość pozyskiwania środków finansowych z konkursów ogłaszanych przez MRPiPS, konkursów w ramach programu wspierania jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną oraz środków z funduszy europejskich, -skuteczna i trafna diagnoza problemów dotyczących rodziny oraz analiza dynamiki rozwoju pojawiających się problemów społecznych, -rozwój wolontariatu, -wzrost zaangażowania społeczności lokalnej w działania na rzecz dziecka i rodziny, -promocja działalności rodzin wspierających, 	<ul style="list-style-type: none"> -zaniedbanie emocjonalne dziecka, -upadek autorytetów, -brak czasu rodziców dla dzieci, -zmiana funkcji pełnionych przez rodzinę, -niski poziom wiedzy na temat świadomego rodzicielstwa, -zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców, -społeczne przyzwolenie na nadużywanie alkoholu (głównie na wsiach), -brak wystarczającej wiedzy nt. nowych uzależnień i cyberprzemocy, -uzależnienie świadczeniobiorców CUS w Policach od otrzymywanej pomocy, -zjawisko „dziedziczenia biedy”, -wzrost kosztów utrzymania rodziny, -przerzucenie całkowitej odpowiedzialności za wychowanie dziecka na szkołę i/lub inne instytucje, -przerzucanie odpowiedzialności za losy rodziny na instytucje, -brak świadomości na temat grożących dziecku niebezpieczeństw, -brak zainteresowania rodziców sposobem spędzania czasu wolnego przez dziecko, -rosnąca ilość dzieci i młodzieży używających środków psychoaktywnych, -wzrost agresji wśród dzieci i młodzieży, -przemoc, -obniżanie się aspiracji życiowych, -pogłębiające się podziały społeczne, rozpad więzi wspólnotowych, -wypalenie zawodowe pracowników socjalnych i asystentów rodziny,
--	--

10. Zasoby instytucjonalne

Na terenie Gminy Police w budowę lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną zaangażowane są instytucje o zasięgu gminnym i powiatowym:

Lp.	Nazwa	Adres
1.	Urząd Miejski w Policach	Police, ul. Batorego 3
2.	Centrum Usług Społecznych w Policach	Police, ul. Siedlecka 2a
3.	Interdyscyplinarny Zespół do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej	Police, ul. Siedlecka 2a
4.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych), w tym: Gminne Biuro Przeciwdziałania Narkomanii, Punkt Interwencji Kryzysowej w Policach, Koordynator ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej	Police, ul. Siedlecka 2a, pokój 435 Police, ul. Piaskowa 97, Police, ul. Piaskowa 97 Police, ul. Siedlecka 2a, pokój 435
5.	Miejski Ośrodek Kultury	Police, ul. Siedlecka 1a

6.	Ośrodek Sportu i Rekreacji	Police, ul. Siedlecka 2b
7.	Straż Miejska	Police, ul. Tanowska 8
8.	Biblioteka im. Marii Skłodowskiej – Curie	Police, ul. Wojska Polskiego 15
9.	Gminne placówki oświatowe	teren gminy Police
10.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny w Szczecinie	Police, ul. Bankowa 22
11.	Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Policach	Police, ul. Nadbrzeźna 43
12.	Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży w Karwowie	Przeclaw, Karwowo 12
13.	Środowiskowy Dom Samopomocy	Police, ul. Korczaka 55
14.	Służba zdrowia	teren gminy Police
15.	Rady osiedlowe	teren gminy Police
16.	Rady sołeckie	teren gminy Police
17.	Świetlice środowiskowe	teren gminy Police
18.	Kluby młodzieżowe	teren gminy Police
19.	Kościóły i związki wyznaniowe	teren gminy Police
20.	Lokalne stowarzyszenia	teren gminy Police
21.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Dział Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej	Police, ul. Szkolna 2
22.	Komenda Powiatowa Policji	Police, ul. Kasprowicza 3
23.	Powiatowy Urząd Pracy	Police, ul. Kościuszki 5
24.	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna	Police, ul. Korczaka 27
25.	Dom Dziecka, w tym: - Poradnia Rodzinna	Police ul. Kresowa 26
26.	Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy	Tanowo ul. Leśna 91
27.	Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy nr 1 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo im. Marii Grzegorzewskiej	Police ul. Korczaka 45
28.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy	Trzebież ul. Wkrzańska 10
29.	Zespół Szkół im. Ignacego Łukasiewicza w Policach	Police ul. Siedlecka 6

30.	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną - Koło w Policach Warsztat Terapii zajęciowej	Police ul. Korczaka 57
31.	Stowarzyszenie Hospicjum Królowej Apostołów	Tanowo ul. Szczecińska 12

Poniższe tabele porządkują zasoby instytucjonalne funkcjonujące na terenie Gminy Police.

Placówki Wsparcia Dziennego

Lp.	Nazwa	Adres
1.	Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny z siedzibą w Szczecinie	Police ul. Bankowa 22
2.	Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny z siedzibą w Szczecinie	Police ul. Nadbrzeżna 43

Świetlice środowiskowe i Kluby Młodzieżowe

Lp.	Nazwa	Adres
1.	Świetlica środowiskowa Rady Osiedla Nr 1	Police ul. Nadbrzeżna 43a/4
2.	Świetlica środowiskowa Rady Osiedla Nr 2	Police ul. M. Konopnickiej 2
3.	Świetlica środowiskowa Rady Osiedla Nr 3	Police ul. Owocowa 4
4.	Świetlica środowiskowa Rady Osiedla Nr 4	Police ul. Piaskowa 49 ul. Piaskowa 97
5.	Świetlica środowiskowa Rady Osiedla Nr 5	Police, ul. Wróblewskiego 11/2 ul. Wróblewskiego 10A ul. Wróblewskiego 6D
6.	Świetlica środowiskowa Rady Osiedla Nr 6	Police, ul. Bankowa 6a/2
7.	Świetlica środowiskowa Rady Osiedla Nr 7	Police ul. Roweckiego 40
8.	Świetlica środowiskowa	Trzebież ul. Wkrzańska 7
9.	Świetlica środowiskowa w Dębostrowie	Dębostrów 30
10.	Świetlica środowiskowa w Uniemyślu	Uniemyśl 3
11.	Świetlica środowiskowa w Pilchowie	Pilchowo, ul. Spacerowa 13a
12.	Świetlica środowiskowa w Tatyni	Tatynia 38
13.	Świetlica środowiskowa w Drogoradzu	Drogoradz 54
14.	Świetlica środowiskowa w Trzeszczynie	Trzeszczyn ul. Kościuszki 34a
15.	Klub Młodzieżowy w Przęsocinie	Przęsocin Centralna 20
16.	Klub Młodzieżowy przy Radzie Osiedla Nr 2	Police ul. M. Konopnickiej 2
17.	Klub Młodzieżowy przy Radzie Osiedla Nr 3	Police ul. Owocowa 4
18.	Klub Młodzieżowy przy Radzie osiedla nr 4	Police ul. Piaskowa 97
19.	Klub Młodzieżowy w Dębostrowie	Dębostrów 30

Placówki Oświatowe

Lp.	Nazwa	Adres
Przedszkola		
1.	Przedszkole Publiczne nr 1 "Calineczka"	Police ul. Tarugutta 13-15
2.	Przedszkole Publiczne nr 5 im. Wandy Chotomskiej	Police ul. Robotnicza 13
3.	Przedszkole Publiczne nr 6 „Leśne”	Police ul. Wróblewskiego 3
4.	Przedszkole Publiczne nr 8 „Bajkowe”	Police ul. Wyszyńskiego 31
5.	Przedszkole Publiczne nr 9 „Tęczowa Kraina”	Police ul. Piaskowa 13
6.	Przedszkole Publiczne nr 10	Police ul. Piaskowa 112
7.	Przedszkole Publiczne nr 11	Police ul. Przyjaźni 1
8.	Przedszkole Publiczne w Tanowie	Tanowo ul. Szczecińska 70
9.	Przedszkole Publiczne w Trzebieży	Trzebież ul. Wkrzańska 9
Szkoły Podstawowe		
10.	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki z Oddziałami Sportowymi	Police ul. Sikorskiego 8
11.	Szkoła Podstawowa nr 5 im. Bolesława Kaczyńskiego z Oddziałami Przedszkolnymi	Police ul. Cisowa 2
12.	Szkoła Podstawowa nr 3 im. M. Skłodowskiej-Curie	Police ul. Siedlecka 4
13.	Szkoła Podstawowa nr 5 im. Orła Białego z Oddziałami Dwujęzycznymi	Police Ul. Wojska Polskiego 68
14.	Szkoła Podstawowa nr 6 z Oddziałami Przedszkolnymi	Police ul. Owocowa 5
15.	Szkoła Podstawowa nr 8 im. Jana Pawła II z Oddziałami Dwujęzycznymi	Police ul. Piaskowa 99
16.	Szkoła Podstawowa w Tanowie im. Jerzego Noskiewicza z Oddziałami Przedszkolnymi	Tanowo ul. Szczecińska 31
17.	Szkoła Podstawowa w Tanowie im. Jerzego Noskiewicza z Oddziałami Przedszkolnymi w Tanowie Szkoła Filialna w Pilichowie	Tanowo ul. Szczecińska 1a
18.	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Przedszkolnymi	Trzebież ul. Wkrzańska 19a
Inne placówki		
19.	Miejski Żłobek	Police ul. Robotnicza 15
20.	Biblioteka im. Marii Skłodowskiej -Curie	Police ul. Wojska Polskiego 15
21.	Biblioteka – Filia Nova	Police ul. Bankowa 5b/u9
22.	Biblioteka – Filia Naukowa	Police ul. Barnima 26
23.	Miejski Ośrodek Kultury	Police ul. Siedlecka 1a
24.	Ośrodek Sportu i Rekreacji	Police ul. Siedlecka 2b
25.	Niepubliczny Punkt Przedszkolny "Urwisek"	Police ul. Sikorskiego 11
26.	Niepubliczny Żłobek "URWISEK"	Police ul. Bankowa 11 FGH/2-3
27.	Niepubliczny Żłobek "URWISEK"	Police ul. Słoneczna 13
28.	Klub Malucha „Skarb Malucha”	Police, ul. Słowiańska 11

29.	Żłobek „Skarb Malucha”	Police, ul. 26 Kwietnia 16
30.	Żłobek „Skarb Malucha”	Niekończycza 8 a
31.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Elan Vital”	Przęsocin ul. Szkolna 1
33.	„Tosca” Pierwsza Prywatna Szkoła Muzyczna I stopnia	Police ul. Piaskowa 99

Służba zdrowia

Lp.	Nazwa	Adres
1.	Uniwersytecki Szpital Kliniczny Nr 1 im. prof. Tadeusza Sokołowskiego Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie	Police ul. Siedlecka 2
2.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Pielęgniarek i Położnych Środowiskowo-Rodzinnych „ŚROD-MED” S.C.	Police ul. Siedlecka 2a pok 241
3.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „POLVITA” Sp. z o.o. Przychodnia Medycyny Rodzinnej	Police ul. Siedlecka 2a
4.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDICA” Usługi Medyczne Sp. z o. o.	Police ul. Kuźnicka 1 ul. Wyszyńskiego 29A
5.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „CONSULTA” Poradnia Medycyny Rodzinnej	Police ul. Chodkiewicza 11
6.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ALMED”	Police ul. Dworcowa 7
7.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ALMED”	Tanowo ul. Policka 4
8.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zbysław Adamczuk	Trzebież ul. Kościuszki 15
9.	Przychodnia Lekarska „SPEC-MEDICA” S.C.	Police ul. Siedlacksa 2a
10.	Przychodnia Medyczna „Balticmed” Sp. z o.o.	Police ul. Józefa Piłsudskiego 6
11.	Usługi Medyczne Mirosława Kasperska	Police ul. Józefa Piłsudskiego 2e

Kościół i związki wyznaniowe

Lp.	Nazwa	Adres
1.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Kazimierza Królewicza	Police ul. Wyszyńskiego 2f
2.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP	Police ul. Mazurska 1
3.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Ap. Piotra i Pawła	Police ul. Kościelna 4
4.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Wniebowzięcia NMP	Pilchowo ul. Szczecińska 2
5.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Podwyższenia Krzyża	Trzebież ul. Rybacka 2
6.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa	Tanowo ul. Szczecińska 53
7.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia NMP	Niekończycza 17
8.	Kościół Zielonoświątkowy	Police ul. Polna 9
9.	Chrześcijański Zbór Świadków Jehowy	Police, ul. Robotnicza 9

11. Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Cel szczegółowy 1: Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny				
	Zadania	Czas realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki/mierniki
1.	zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia	2025-2027	- CUS, - PCPR, -organizacje pozarządowe, -kościół i związki wyznaniowe	Liczba rodzin objętych pomocą
2.	dożywianie dzieci	2025-2027	- CUS, - placówki oświatowe – szkoły, -kościół i związki wyznaniowe, - UM, -organizacje pozarządowe, -GKRPA	Liczba dzieci objętych pomocą
3.	zapewnienie pomocy, w tym w formie schronienia, osobom doznającym przemocy w rodzinie	2025-2027	- CUS, - PCPR, -Zespół Interdyscyplinarny, -Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, - GKRPA, - KPP, - Sądy – Kuratorzy, - placówki oświatowe, -organizacje pozarządowe, - UM	Liczba prowadzonych Niebieskich Kart; Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie schronienia
4.	monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	2025-2027	- służba zdrowia, - CUS, - placówki oświatowe, - PCPR, - UM	Liczba monitorowanych rodzin; Liczba programów profilaktycznych
5.	pomoc w zaopatrzeniu osób niepełnosprawnych w niezbędny sprzęt ortopedyczny i środki pomocnicze	2025-2027	- PCPR, - CUS, -służba zdrowia, -organizacje pozarządowe	Liczba osób, które uzyskały wsparcie
6.	zabezpieczenie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	2025-2027	- UM, - CUS, - PCPR	Kwota przeznaczona na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Cel szczegółowy 2: Minimalizowanie skutków sytuacji kryzysowych w rodzinach i podejmowanie działań prowadzących do odbudowy więzi rodzinnych oraz do powrotu dzieci do rodzin biologicznych

	Zadania	Czas realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta rodziny	2025-2027	- CUS	Liczba osób objętych wsparciem asystenta rodziny
2.	prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej	2025-2027	- CUS, - placówki oświatowe, - KPP, - służba zdrowia, - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Liczba rodzin objętych monitoringiem
3.	zapewnienie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, i prawnego rodzinom i dzieciom	2025-2027	- PCPR, - GKRPA, - Caritas, - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - MONAR	Liczba udzielonych porad
4.	tworzenie i prowadzenie grup wsparcia	2025-2027	- PCPR, - GKRPA, - Kluby AA, - organizacje pozarządowe, - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Liczba grup wsparcia; Liczba osób uczęszczających na grupy wsparcia
5.	organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających	2025-2027	- CUS, - organizacje pozarządowe	Liczba szkoleń i osób w nich uczestniczących
6.	podnoszenie kompetencji rodzin tego wymagających w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo - wychowawczych, poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, konsultacji, poradnictwa oraz udostępnianie literatury fachowej	2025-2027	- CUS, - PCPR, - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna; - placówki oświatowe; - organizacje pozarządowe,	Liczba szkoleń, Liczba warsztatów; Liczba osób objętych wsparciem w formie poradnictwa, konsultacji
7.	Kampanie społeczne dotyczące przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz o tematyce rodzinnej	2025-2027	- CUS; - UM; - PCPR; - placówki oświatowe; - organizacje pozarządowe	Liczba przeprowadzonych kampanii; Liczba osób-uczestników kampanii
8	Wsparcie ze strony asystenta rodziny (podnoszenie kompetencji rodzicielskich, przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym itp.)	2025-2027	- CUS,	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta; Liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych z pieczy zastępczej; Liczba rodzin, w których nie doszło do odebrania dzieci

9	Praca socjalna ze strony pracowników socjalnych	2025-2027	-CUS; - Dom Dziecka	Liczba rodzin objętych pracą socjalną; Liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych z pieczy zastępczej; Liczba rodzin, w których nie doszło do odebrania dzieci
---	---	-----------	------------------------	--

Cel szczegółowy 3: Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin

	Zadania	Czas realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	koordynacja działań i bieżąca współpraca podmiotów podejmujących działania na rzecz dzieci i młodzieży,	2025-2027	- CUS - PCPR, - placówki oświatowe; - Służba zdrowia; - Rady Osiedli, Rady Sołeckie; - Sąd-Kuratorzy, -GKRPA	Liczba wspólnie podjętych działań; Liczba zespołów ds. rodziny;
2.	dobór działań naprawczych na rzecz dziecka i rodziny w oparciu o działania interdyscyplinarne,	2025-2027	- CUS, - PCPR, - Sąd-Kuratorzy, - placówki oświatowe; - GKRPA	Liczba zespołów interdyscyplinarnych

Cel szczegółowy 4: Zapobieganie uzależnieniom oraz niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży

	Zadania	Czas realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	przygotowanie, prowadzenie i finansowanie programów profilaktyczno - edukacyjnych dla dzieci i młodzieży	2025-2027	- placówki oświatowe; - GKRPA, - KPP, - Świetlice Środowiskowe, - Kluby Młodzieżowe - MONAR	Liczba programów; Liczba uczestników - odbiorców programu
2.	organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, w tym organizowanie wypoczynku letniego i zajęć pozaszkolnych	2025-2027	- TPD, - Rady Osiedlowe, Rady Sołeckie; - Świetlice środowiskowe, -GKRPA-Kluby Młodzieżowe, - MOK, - OSiR, - Biblioteka, -kościóły i związki wyznaniowe, -organizacje pozarządowe,	Liczba zajęć/ ofert; Liczba osób/dzieci korzystających z oferty

			-organizacje harcerskie, - placówki oświatowe	
3.	prowadzenie działań integrujących i aktywizujących społeczność lokalną na rzecz przeciwdziałania patologiom społecznym wśród dzieci i młodzieży	2025-2027	- CUS, - PCPR, -Rady Osiedli, Rady Sołectkie; -organizacje pozarządowe, -kościóły i związki wyznaniowe, - placówki oświatowe	Liczba działań; Liczba uczestników - odbiorców programu
4.	finansowanie istniejących świetlic i klubów młodzieżowych oraz dążenie do tworzenia nowych placówek wsparcia dziennego na terenie miasta	2025-2027	- GKRPA, - Rady Osiedlowe, - Sołectwa, -organizacje pozarządowe	Środki finansowe przeznaczone na ten cel
5.	Udzielanie pomocy uczniom z trudnościami w nauce	2025-2027	- placówki oświatowe - szkoły, -Świetlice środowiskowe, - Kluby młodzieżowe -Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, -TPD, -organizacje pozarządowe, wolontariat	Liczba osób korzystających z pomocy
6.	wspieranie idei wolontariatu oraz innych form aktywności sprzyjających uwrażliwieniu młodzieży na potrzeby innych ludzi,	2025-2027	- CUS, -placówki oświatowe- szkoły, - Caritas, - MOK, - PCPR, -organizacje pozarządowe	Liczba spotkań; Liczba wolontariuszy;
7.	wspieranie i promocja inicjatyw lokalnych w zakresie wsparcia rodziny i dziecka;	2025-2027	- UM, - OPS, - PCPR, -organizacje pozarządowe	Liczba inicjatyw lokalnych
8.	Prowadzenie działań integrujących i aktywizujących społeczność lokalną na rzecz przeciwdziałania patologiom społecznym	2025-2027	- OPS, - UM, - PCPR, - placówki oświatowe, -Rady Osiedlowe i Sołectkie, -organizacje pozarządowe	Liczba działań
9.	monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców bądź dzieci, monitorowanie terapii	2025-2027	- CUS, - Sąd – Kuratorzy, - GKRPA, -Zespół interdyscyplinarny, - placówki oświatowe,	Liczba osób podejmujących terapię; Liczba osób, które ukończyły rozpoczęty cykl terapii
10.	wczesna interwencja	2025-2027	- placówki oświatowe, - CUS, - PCPR,	Liczba interwencji

			- Służba zdrowia, - Sąd – Kuratorzy, - KPP, - Straż Miejska, - GKRPA, - Świetlice środowiskowe, - Kluby Młodzieżowe - MONAR	
--	--	--	--	--

Wskaźniki i mierniki będą weryfikowane raz w roku w sprawozdaniu z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodzin przedkładanego Radzie Miejskiej w Policach do dnia 31 marca każdego roku.

12. Finansowanie

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 odbywać się będzie ze środków pochodzących z budżetu Gminy (uchwała budżetowa), poszczególnych podmiotów realizujących zadania na rzecz dziecka i rodziny, budżetu państwa (konkursy i programy rządowe), dotacji unijnych, organizacji pozarządowych.

13. Wnioski końcowe i przewidywane efekty

Doświadczenia z minionych lat wskazują zapotrzebowanie na:

1. rozwijanie działań zmierzających do poprawy jakości życia, wyrównywania szans rodzin najuboższych, głównie poprzez udzielanie wsparcia finansowego,
2. podejmowanie działań na rzecz integracji i doskonalenia lokalnego systemu wspierania rodziny, w tym poprzez współpracę z organizatorem rodziny- Centrum Usług Społecznych,
3. prowadzenie systemu szkoleń i superwizji dostosowanych do zadań pracowników socjalnych, asystentów rodziny i przedstawicieli innych grup zawodowych mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny,
4. wzmocnienie potencjału kadrowego Centrum Usług Społecznych
5. podejmowanie działań na rzecz uwrażliwiania na problemy i potrzeby rodzin niewydolnych opiekuńczo- wychowawczo i zaangażowania społeczności lokalnej,

6. prowadzenie działań na rzecz pozyskiwania większej liczby rodzin wspierających,

7. prowadzenie pracy z rodziną z perspektywy potrzeb dziecka.

Spodziewanymi rezultatami realizowanego w latach 2025-2027 Programu Wspierania Rodziny w gminie Police są:

- pogłębienie współpracy instytucji i organizacji działających na rzecz dobra rodzin,
- poprawę funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz osiągnięcie przez rodziny podstawowego poziomu stabilności życiowej, który umożliwi im wychowywanie dzieci,
- powrót dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodzin biologicznych,
- podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa o dostępnych formach wsparcia dla rodzin przeżywających trudności, doświadczających sytuacji kryzysowych lub nimi zagrożonych,
- zmniejszenie skali i skutków sytuacji kryzysowych.

Powyższe rezultaty są możliwe do osiągnięcia między innymi dzięki ścisłej współpracy instytucji i organizacji działających na rzecz dobra rodzin, szybkiemu i skutecznemu przepływie informacji pomiędzy instytucjami oraz tworzeniu zespołów wspierających rodziny w kryzysie.

14. Promocja programu

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 będzie promowany poprzez:

- strony internetowe jednostek organizacyjnych oraz organizacji pozarządowych;
- plakaty, ulotki informujące o działaniach podejmowanych na rzecz rodziny i jej członków;
- lokalne media;
- kampanie informacyjne.

15. Monitoring i ewaluacja Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 w Gminie Police zgodnie z Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. stanowi dokument wyznaczający cele i zadania na okres 3 lat, w związku z tym wymaga oceny i weryfikacji efektywności podejmowanych zadań.

Monitoring Programu będzie polegał na bieżącym gromadzeniu i analizowaniu informacji o stanie jego realizacji. Zebrane w jego toku dane pozwolą na kontrolę postępu realizacji poszczególnych zadań oraz podjęcie działań korygujących. Stała obserwacja realizacji wyznaczonych celów pozwoli na ewentualne dookreślenie obszarów, które poddane zostaną ewaluacji.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, a samej rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Tylko w takich okolicznościach można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych sposobów rozwiązywania problemów.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników. Merytorycznej analizie poddane będą:

- rzeczywiste rezultaty zastosowanych rozwiązań (oczekiwane i nieoczekiwane),
- porównanie zgodności osiągniętych rezultatów z celami Programu,
- współpraca partnerów programu i jej wpływ na realne wsparcie rodzin w Gminie Police

Dyrektor Centrum Usług Społecznych do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Miejskiej w Policach sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodzin, zgodnie z art. 179 ust. 1 Ustawy o Wspieraniu Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku.

16. Wykaz skrótów

1. **OPS** – Ośrodek Pomocy Społecznej,
2. **CUS** – Centrum Usług Społecznych,
3. **GKRPA** – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
4. **PCPR** – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
5. **KPP** – Komenda Powiatowa Policji,
6. **TPD** – Towarzystwo Przyjaciół Dzieci,
7. **BDL** – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego,
8. **GUS** - Główny Urząd Statystyczny,
9. **UM** – Urząd Miejski,
10. **NK** - Niebieska Karta,

17. Spis tabel

1. **Tabela nr 1.** Podział zadań i kompetencji pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego oraz organami administracji rządowej.....str. 5
2. **Tabela nr 2.** Typy rodzin objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2022-2023.....str. 27-28
3. **Tabela nr 3.** Rodziny/osoby korzystające z pomocy w latach 2022-2023 ze względu na losowość.....str. 28-29
4. **Tabela nr 4.** Procedura Niebieskiej Karty w latach 2019-2020str. 31

18. Spis wykresów i rysunków

1. **Rys. nr 1.** Położenie Powiatu i Gminy Police.....str. 10
2. **Rys. nr 2.** Sołectwa Gminy Police.....str. 11
3. **Rys. nr 3.** Podział administracyjny miasta Police.....str. 12
4. **Schemat nr 1.** Procedura objęcia wsparciem rodziny.....str. 19
5. **Wykres nr 1.** Rodziny i dzieci objęte pomocą asystenta rodziny.....str. 21
6. **Wykres 2.** Wydatki Gminy Police na pieczę zastępczą w latach 2021-2023.....str.32

Uzasadnienie

Projekt uchwały przedstawia Burmistrz Polic.

Obowiązek opracowania, realizacji i uchwalenia gminnego programu wspierania rodziny jako zadanie własne gminy został określony w art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest rozwój zintegrowanego i kompleksowego systemu wsparcia rodziny na terenie Gminy Police. Realizacja Programu ma za zadanie zapobiegać dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę w wypełnianiu jej podstawowych funkcji związanych przede wszystkim z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 jest kontynuacją Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024, uchwalonego uchwałą Nr XXXVII/397/2021 Rady Miejskiej w Policach z dnia 21 grudnia 2021 r.